

Kaj pripovedujejo slovenski junaki.

Kako sem v Galiciji pujske pekel.

(Pripoveduje ranjenec-vojak iz Slovenskih goric)

Bilo je ob času, ko smo v Galiciji imenitno živel, namreč pujske, piščance in race pekli ter uživali to, kar nam je prišlo pod roke.

Nekega dne, ko je moj želodec pajčevina že skoro prepredla, zagledam v neki vasi par pujskov. Ne premisslujem, komu da spadata, pobašem enega ter ga takoj obsodim na smrt. Pripravim ga tako, da ga je bilo mogoče peči. Granate so me spremljale pri mojem delu, vendar pa me niso nič motile. Nato poščem pripravno peč v neki hiši ter mislim kar nastopiti kot kuhar. Vendar sreča mi ni bila mila. — Tresk! Kaj pa to? Hiša je bila že v plamenu. No, hencani Rusi, to vam pa povrnem, se tu so me ovali, niti toliko časa ni bilo, da bi spravil svoj plen. Pa tolažila me je misel, da se tudi Rusi ne bodo mastili z njim, ker do takrat bi bil pujske gotovo preveč pečen.

Bilo je nekaj ur pozneje. Bili smo zunaj neke vasi v okopih. Spremljal nas je tudi tja bratec „vedno-lačen“. Imeli smo sicer krompirja dovolj, vendar vedno ene in iste hrane se človek le naveliča. Torej, ker sem že tako izurjen mesar, hajdi zopet na delo, da kaj zaslužim. Res pride prilika proti večeru, da sem bil prost. No, eno svinjsko ščetino sem si že podnevu preskrbel. Imel sem jo pa v vreči dobro shranjeno, vendar še neoskubljeno. To opraviva s prijateljem sicer ne po strogih mesarskih predpisih, vendar pa hitro in sama, ker ob takih priškah je boljše, da ni preveč ljudi zraven. Najdeva tudi primerno hišo ter vse potrebno poleg. V pol uri je že čvrčalo in prijeten duh me je vabil, da pokušim. Vem, dragi bralci „Slovenskega Gospodarja“, da se vam že slane čede, pa imejte še malo potrpljenja. — Naenkrat zadoni: „Alarm!“ Komur je znana ta beseda, že ve, kaj se to pravi. Moj prijatelj pograbi posodo s prasetom ter izgine. Jaz še nekaj časa kakor v sanjah premisslujem usodo ter slednjč pograbil le vrečo in jo kislega obraza pobrem za svojim tovarišem. Vrečo s prasetom spravim v varno zavetje na našega konja pri strojnih puškah, kamor sem bil namreč v zadnjem času prideljen. No, moj prijatelj vendar ni pozabil na-me. Skrivaj sva med „maršem“ zavžita svoj plen in dala nekaj mastnih kosov tudi svojim tovarišem.

Drugi dan nam je par ur počitka prav dobro delo. Vendar želodec je zopet pozabil, da je že sinoči nekaj zavžil. Torej poščem vrečo ter odrežem tri kosce, da tudi svoja tovariša pogostim. In zopet je čvrčalo, da so nas tovariši z zavistjo pogledovali. Siromaki so se mi smilili, ker niso znali takega obrta. Obljubim torej trdno, da jim preskrbim kaj svinjskega. To hočem takoj izpolniti ter grem pogledat v svoje skrivališče. Vendar začudeno se ozrem — ni bilo vreče, pa tudi ne praseta.

Vojak-Orel svojemu prijatelju.

Iz pisma, ki ga je pisal vojak-Orel svojemu prijatelju povzamemo te-le lepe misli, ki jih je napisal: V sedanjem času veliko molim in se zatekam k tabernakelnu ter te prosim — kakor prosim vsakega, komur pišem — tudi ti se me kdaj v svoji molitvi spomni! V tem oziru bi ti rad veliko povedal, a ne morem. Le to vedi, da trdno zaupanje v Boga, zlasti pa v Marijo, ni brezuspešno, nasprotno, pomoč od zgoraj se kaže potem pri vsakem človeškem koraku, — da, celo pri malenkostih, ki bi se sicer človeku zdele smešne. Če me božja volja ohrani živega in zdravega, bom to misel povedal vsakemu, kjer bo prilika. Rešitev človeštva bo izšla iz gorečih molitvev, duhovnih bojevnikov, bolj kot iz pripovedovalcev o lepem in dobrem, ki samo besede slikajo v zrak, a ne v svoja in druga srca. Pomisli: če bom ležal v bojni vrsti sredi sovražnih krogelj, kako dobro mi bo dela misel, da toliko mladih slovenskih Orlov po vplivu orlovske organizacije morda v istem hipu goreče povzdiguje svoje misli k Bogu in da sem tega v majhen meri tudi jaz deležen, čeprav sem zelo grešen človek! Morebiti bo Bog zato smrtno puščico obrnil od mene. Če ne, se pa najdemo skupaj am, kjer nam je On že davno pripravil lepo domovine. Dragi, moč nebeskih reči in resnic se zdaj živo, živo čuti! — Tako Orel-vojak v svojem pismu. Mi pristavljamo: Ponosna si lahko lepa orlovska organizacija, da si med svoje člane zanesla takega duha! To je zakladnica, ki jo ne more vzeti noben sovražnik.

Zadnja beseda: „Mama!“

Iz Krine na Kranjskem se poroča: Tukaj so naši zvonovi zapeli zadnjo pesem mladeniču Jožefu Resnik, prvemu, kakor je sedaj znano, ki je iz naše vasi in iz dobske fare umrl za domov no. Umrl je v bolnišnici v Komornu na Ogrskem. Grofinja Zichy, ki mu je 4 tedne stregla, piše njegovi materi sledeče: „Vaš sin je prenašal bolečine z največjo potrpežljivostjo in potrpežljivostjo ter bogovdanostjo. Predvečerajšnjim (18. oktobra) je pri zavesti prejel sv. zakramente: večeraj od poldneva mu je postalo slabše, ob ¼ na 6. uro je pa mirno v Gospodu zaspal. Njegova

zadnja beseda je bila: „Mama!“ Dala sem mu poljubiti križ z odpustki za umirajoče in mu sama zat snila oči. Rožni venec, ki ga je večkrat molil, mu dam v grob, ravno tako tudi eno svetinjo Mater božje, ki jo je nosil na vratu, drugo Vam pošljem tu v pismu. Pri njegovem pogrebu bom zraven in bom dala cvetlice na njegovo krsto. Bog Vam pomagaj, težek udarec udano prenašati, tolaži naj Vas, da je Vaš sin pobožno in udano za domovino umrl. Tudi jaz sem pred leti izgubila svoje edino dete in zato se lahko vživim v Vašo bolečino.“

Slovenski vojaki na bojiščih v Belgiji in Franciji.

Kakor je znano, je dala Avstro-Ogrska več svojih motornih baterij na razpolago svoji zaveznici Nemčiji na zapadnem bojišču. Pri teh baterijah službujejo tudi slovenski vojaki. Kakor povsodi, bore se Slovenci tudi tu hrabro in neustrašeno, kar dokazujejo visoka odlikovanja, katera jim je podelil v priznanje njihovega junaštva sam nemški cesar. Slovenski vojaki so se udeležili s svojo motorno baterijo tudi obleganja belgijske trdnjave Antwerpena. Eden izmed teh, M. Ozwald, doma iz Kostanjevice na Kranjskem, je poslal iz Antwerpena pismo, datirano z dne 14. oktobra. V tem pismu piše med drugim:

„Prepotovali smo velik del Avstrije, Bavarsko in Luksenburško. Prišli smo v Belgijo in Francijo, kjer smo prvič posegli v boj s svojimi motorskimi baterijami. In uspeh je bil na naši strani. Iz Francije smo se zopet vrnili v Belgijo, da sodelujemo pri obleganju trdnjave Antwerpen. Tudi to trdnjavo smo zavzeli, kakor preje Namur in Maubeuge (Mobež). Do sedaj smo bili neprestano v boju, brez vsakega počitka. Danes je odmor, dobili smo en dan oddihljaja. Kakšen užitek! Sedaj imam vsaj ležišče, da spimo pod streho, če tudi na trdih tleh.“

Preje smo prenočevali tedne, mesece zunaj na prostem, ne glede na to, ali je bilo lepo vreme ali pa dež in vihar. Zdeli smo noč in dan v svojih postojankah, granate in šrapneli pa so padali nad glavami kot toča. Bilo je strašno. Najstrašnejše pa je bilo pred Mobežom (Maubeuge). Nikdar, dokler živim, ne pozabim ovih groznih noči, ki smo jih prebili tukaj. Pravijo, da smo bili izdani, kaj je na stvari, ne vem, vem pa, da je bila naša osveta strašna. Mesto s 16.000 prebivalci smo razstrelili v prah in pepel, niti opeka ni ostala na opeki...“

Danes smo tu v Antwerpen, Pripravljamo se na nove napore, na nove boje, ker konca še ne bo skoro.

Pravkar smo dobili poročilo, da je kralj belgijski Albert ranjen in da je pobežnil. Revez, zadostil je svoji dolgi osti napram domovini, a sedaj je moral bežati in izgubil je vse, vse. Revnejši je sedaj kakor zadnji berač. Nehcete se spominjam na „ubežnega kralja“, pesem, ki smo se jo učili v šoli... V mojem oddelku sta tudi dva Novomeščana: Bučar, ki igra gosli in črnomaljski učitelj Mikolič, sin novomeškega krojača. Ubožca, oba sta ranjena v nogo...“

Vse bi bilo dobro, samo v skrbeh sem radi svojcev doma. Osemnaestletni najstarejši moj brat je šel prostovoljno k vojakom in se morda že bori na severu proti Rusom, mlajši brat in sestra pa sta oba bolna. Edino to me tolaži, da dobiva mati zame državno podporo po 1 krono na dan, da moji ljudje vsaj od gladu ne bodo poginili. Ne, ne bodo, vsaj dokler bom jaz živ! Pravkar sem jim poslal domov 10 mark ali 12 K, vse, kar sem si mogel tu na bojišču prihraniti. In ne obupavam, notranji glas mi pravi, da se bo vse preokrenilo na bolje...“

Pismo slovenskega vojaka s francoskega bojišča.

Oče slovenskega fanta, ki se je mudil pred kratkim na francoskem bojišču, nam je dal na razpolago sledeče zanimivo pismo, katero v celoti priobčujemo: Ljubi oče! Poprej ko Vam nadalje pišem vas vse skupaj prav lepo pozdravim. Tu Vam hočem nekoliko popisati naše stanje. Tu se imamo prav dobro, zmagali smo še povsod, koder smo šli. Bili smo že na treh trdnjavah: Namur, Maubeuge in sedaj Antwerpen. Tu je bila največja trdnjava, katero so mislili, da ne bo nikoli vzeta. A slednjč so morali sovražniki bežati. To mesto je bilo zavarvano da Vam ne morem tukaj popisati. V to mesto pridejo velike ladje z morja. Tu je velik kanal, mesto je trgovsko mesto in ni nič poškodovano. Mesto stoji na prav lepi legi. Drevo-redov je veliko, ulice so široke. Ko smo tukaj prišli nekateri v mesto, pride nam nasproti nek stari mož, ki je znal dobro nemško. Vprašal nas je, da kateri vojaki smo. Rekli smo, da iz Avstrije. Za glavo se je prijel, da kako moremo mi biti tu, ko je cela Avstrija že v ruskih rokah, da so že Rusi na Dunaju. Mi smo se mu smejali. Rekli smo, da so že Rusi na Dunaju, ampak vjeti. Tu če bi hoteli tem belgijskim časopisom verjeti, kar oni pišejo, bi ne bil niti kamen na kamnu ostal več v Avstriji.

Zahvaliti se ne morem Bogu za dobroto, katere nam deli. Sedaj Vam ne morem povedati kam bomo šli, ali bomo šli proti Parizu ali pridemo kmalu dom. Tu smo videli že dosti sveta, rad bi še Pariz videl, kako je lep. Če bomo šli tja, bom Vam pisal,

da me pridete obiskat. Poprej so se delali naši sovražniki močni, sedaj pa tečejo pred našo vojsko. Kar morejo, vržejo pr č: ornistre, puške, bluže... Tu je slo dosti Belgijcev v civilno obleko, dobili smo pa po hišah vse polno vojaške obleke, puške in sablje. Angležev je bilo tu dosti, pa so polni strahu kakor kokoši, ko vidijo jastreba nad glavo. Tu v teh trdnjavah je strašanskih topov in municije so zazidali cele vasi. Topovi so različne mere. Tu bode na stotine ljudi brez strehe.

Sedaj Vam nimam kaj novega pisati. Dajte mi pisati, kako vam gre doma. Čas bi bil, da bi dobil kako pismo od vas. Dajte mi poslati naslov od... da bom vedel, kje je. Sedaj vas še enkrat vse skupaj lepo pozdravim, ostanite z Bogom! L. M.

Na bojišču sta se stara sovražnika sprijaznila.

Nek dunajski list prinaša poročilo z bojišča, kako sta se dva stara in strastna sovražnika sprijaznila. Oba sta služila pri koroškem pešpolku št. 7. Bila sta imovita posestnika iz velikovske okolice. Celih 6 let je vladalo med njima smrtno sovraštvo. Ko se je l. 1907 Miha B. ženil, si je vzela za ženo mladenko, katero je tudi njegov sosed Janez Kr. snubil. Od tega dne sta prejšnja prijatelja postala nepoboljšljiva sovražnika. Kljubovala sta si povsod, kjer se je le dalo. Tožarila sta se neprestano in sicer s tako strastjo, da sta že kar podivjala. Sedaj je sedel Miha v ječi in plačeval velikanske stroške, pa zopet njegov nasprotnik Janez. Vse poskuša drugih sosedov in gospoda župnika, spraviti silna nasprotnika, so bile brezuspešne.

Letos sta bila oba poklicana pod orožje, in sicer sta bila uvrščena v stotniji, ki sta bili vedno druga pri drugi na bojišču. Dne 8. oktobra sta bili obe stotniji pred Przemyslom. Na mestu, kjer je bila postavljen ta četa, je bil boj posebno srdit. Devetkrat sta bili že obe stotniji poslani proti nekemu hribu, a vedno sta morali zopet nazaj. Končno so naši junaki zavzeli dotični hrib, Storila se je že noč. V nočni temi se je na vsak korak slišalo jadikovanje, vzdihovanje in stokanje ubogih ranjencev; mnogi so se že borili s smrtjo.

Noč je bila zelo hladna. Tam pri potoku v ozki dolinici med dvema gričema sta pri nekem grmu ležala dva ranjenca. Prvi je ležal vznak, z glavo obrnjen proti vodi. Revez je bil v mnenem položaju. Imel je odstreljeno desno roko pri rami. Težko je sopesel in polslišno klical na pomoč. Truplo mu je ležalo vedno bolj proti vodotoku. Vsak hip bi lahko utonil, ako ne pride skoro pomoč. Njegov tovariš pa je ležal na travniku zunaj potoka. Imel je zevajočo rano na prsni ter zdrobljeno levo nogo pod kolonom. Ta je bil tako močne narave, da je glasno klical na pomoč. Ko je slišal mlo, a vedno bolj pojemajoče vzdihovanje ranjenca v strugi, je napel zadnje sile in se je spravil toliko h potoku, da je prišel z roko tovariša za nogo. Ranjenec v potoku se je v tem hipu toliko zavedel, da je zaznal o pomoči in se je napenjal ter trudil in končno vendar splezal na travnik. Polslišno je vskliknil: „Hvala ti, tovariš mili! Bog ti stotero povrni!“ Nato je padel v nezavest.

Kmalu nato so se približali vojaki sanitetnega oddelka. Skrbno so obvezali oba težko ranjena vojaka. Pri motni svetlobi vojaške leščerbe sta ranjenca, ki sta se zavedala, pogledala drug drugega. In spoznala sta se: bila sta stara sovražna soseda. Oni, ki je ležal v potoku, je bil Miha, drugi pa Janez.

Naslednji dan sta že ležala v dve uri od bojne črte oddaljeni začasni bolnišnici, drug poleg drugega. Miha je bil večkrat v nezavesti. Tretji dan je prišel k njima vojaški duhovnik in ju spovedal. Spravila sta se z Bogom ter se tudi med seboj — sprijaznila. Podala sta si roki v spravo. Miha je četrti dan umrl vsled izgube krvi in ker se je k rani napravil prisad. Janezu so pa odrezali levo nogo nad kolonom. Sedaj leži v neki dunajski bolnišnici, kjer je pripovedoval o svoji in svojega soseda Mihe usodi dunajskemu častnikarju.

Odslej se ne bosta več sovražila...“

Krogla v srcu.

V bolnišnici usmiljenih bratov v Zagrebu so imeli slučaj, ki je velezarjativ z medicinskega stališča. V bolnišnico je prišel vojak, ustreljen od puške v kroglo v desno stran prsi. Ko je bila rana že zaceljena, je tožil o hudih bolečinah v prsni. Zdravnik dr. Herzog je dal moža preiskati potom Röntgenovih žarkov in je našel v svoje presenečenje, da v levem srčnem delu tiči krogla iz puške in da izdatno sodeluje na vseh gibih srca. Krogla je morala torej predrti na desni strani prsa, potem prodrti desno stran srca ter obiti na lev, strani srca. Bolnik je mogel pač govoriti o veliki sreči, kajti v 99 od 100 slučajev bi se bilo takoj zaustavilo delovanje srca in bi s tem nastopila smrt. Vojak pa je živel s kroglo v srcu, je prestal naporni transport in se le po zaceljenju rane so nastopile bolečine. Pozneje je nastopila tudi velika slabost srca, vsled česar so se že bali za njegovo življenje. Pozneje boljšanje pa je bilo tako izdatno, da je mož sedaj že iz postelje in se spreha ja po bolnišnici. Operacija v tem slučaju je seveda popolnoma izključena. Ne more se pa vedeti, ali bo bolnik živel in kako dolgo s kroglo v srcu. Če nastopijo brazgotinaste izpremembe v srcu, ulegne mož umreti. Ali bolan na srcu ostane vse svoje življenje. Le ob največjem varovanju in popolnoma mirnem življenju, izključivši seveda vsako telesno delo, ne odreče srce, vzlic ne navadnemu gostu, svojega delovanja.

Zanimivo snidenje.

Neki tirolski kmet je dobil z bojišča v Galiciji pismo od svojega hlapca Miha, v katerem mu ta opisuje „srečen slučaj“, kako se je po drugi bitki pri Lvovu sušel z njegovim domačim konjem-ljubljencem „Joggom“. Tirolec je namreč moral svojega konja prodati vojaški upravi. Miha piše o tem zanimivem snidenju: „Ko sem prišel truden v naše taborišče in grem mimo nekega trenskega oddečka, mi začne neki konj nasproti rezgetati ter z glavo kimati v pozdrav. Čudil sem se, kaj bi naj ta konjeva prijaznost pomenila. Ko pristopim bliže, spoznam, da je to naš bivši „Joggi“. Prijazna žival mi je djala svojo glavo na ramo, kakor bi mi hotela potožiti, da ji v Galiciji ne gre tako dobro kakor v Tirolah. Težko je pilo najino slovo. Jaz sem moral s svojo četo, „Joggi“ pa je moral vleči težko obloženi voz po blatni cesti. A hvala Bogu, živeža imava oba zadosti.

Poročila, došla v sredo 4. nov. Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 4. novembra 1914.

Vsled ruske premoči na črti Varšava--Ivangorod in vsled nevarnosti, da nas Rusi obkrožijo, so se začele avstrijsko-nemške čete prostovoljno umakati. Vrhovno poveljstvo je že določilo nove prostore za zbirališče. Naši niso bežali, ampak se umikali v najlepšem redu. V obče jim ruske čete niso sledile, ako pa so jim prišle preblizu, so se jim naši postavili v bran. Tako se je zgodilo pri Radomu in pred dnevi pri Li'sa-gori. Ko so Ruse na ta način nekoliko zadržali, so se naši zopet mirno in neovirano umikali proti kraju, kjer je določilo vrhovno poveljstvo zbiranje.

V Galiciji se drže naše čete izborno. Dne 29. oktobra so ruske čete prekoračile reko San pri mestecu Nisko. Naši so jih natepli in vrgli čez reko nazaj. Ujeli so pri Nisku in v spopadih pri Skolah ter Razwadowu več stotin Rusov in zaplenili 3 strojne puške. Tudi na južni strani Starega Samborja se je končala dne 31. oktobra večdnevna bitka s popolno zmago našega orožja. Sovražnik, ki je tukaj prodiral, je izgubil dve infanterijski diviziji in brigado strelcev. Pregnan je bil iz vseh postojank. — V tem prostoru in severno-izhodno od Turke ob Karpatih naše prodiranje znatno napreduje. V tem prostoru smo ujeli dosedaj 2500 Rusov. Zadnje dni so začele tudi naše slavne motorne baterije posegati v boj ter so pri mestu Jaroslavu sovražniku prizadale strašne izgube. Mesto Jaroslava je v naših rokah. Prizemsl stoji ob izhodni strani v naši bojni črti ter se udeležuje bojev.

Ob gališko-bukovinski meji, na severni strani mesta Kutu (zahodno od Černovice) so naše čete dne 30. oktobra potolkle rusko kolono, ki je bila sestavljena iz vseh vrst orožja.

V Bukovini skušajo sicer Rusi zopet prodirati, a ne morejo priti niti korak naprej. Pretekli teden so od ponedeljka do petka (27. do 30. oktobra) napadali glavno bukovinsko mesto Černovice, a so bili odbiti. Naši so končno prekoračili reko Prut, pregnali Ruse proti severu in jih veliko ujeli.

Na Rusko-Poljskem se umikamo.

Dunaj, dne 3. novembra.

Generalni štab uradno razglašala:

Na Rusko-Poljskem so naše čete, ko so prisile močno sovražno armado v boj, na Lysa-gori (južno od Radoma) ustavile bojevanje, da nadaljujejo gibanje, katero je bilo zapovedano po bojih pred Ivangorodom.

Položaj v Galiciji je neizpremenjen. V bojih južno od Starega-Samborja in severoizhodno od mesta Turka so naši dosedaj ujeli 2500 Rusov. Včeraj zjutraj (ponedeljek) so naši huzarji pri Rybniku v dolini reke Stryj napadli rusko četo, ki je vozila strelivo. Zaplenili so mnogo vozov artilerijskega streliva.

Rusi o dolgotrajnosti vojne.

Vojaški list „Ruski invalid“ piše, da bo trajala vojska celo zimo, če ne bo mrzav preveč hud. Spomladi se bo vojska vnovič začela in ker bo treba računati z najhujšim odporom Avstrije in Nemčije, bo vojska trajala še tri mesece. Če ne pride kak nepričakovan dogodek vmes, se utegne vojska končati eno leto, odkar se je pričela.

Naše motorne baterije zopet doma.

Dunaj, dne 3. novembra.

Naše motorne baterije, katere so izbrisale Belgijo iz zemljevidu in so tudi na francoskem bojišču storile Nemeem neprecenljive usluge, so sedaj doma in se nahajajo v Galiciji. Pred nekaterimi dnevi so pri Jaroslavu vrgle sovražnika iz njegovih betoniranih utrd. Artileristi pripovedujejo čudeže, kako strašno učinkujejo ti 30'5centimeterski topovi. Koj prvi strel že zadene pri pikli svoj cilj: cela sovražna ruska baterija na drugi strani Sana je točno zletela v zrak. Kakih 300 korakov od mesta, kjer je bila baterija postavljena, so ležale tafete, z njimi pa pomešana sajasta trupla ruskih vojakov.

Naše baterije so oddale okoli 35 strelcev. Poki so bili tako močni, da so jih slišali 25 km daleč. Sipe na oknih so se vsled zračnega pritiska razdrobile. Ljudje so menili, da je potres.

Avstrijsko-srbsko bojišče. Več srbskih divizij na begu.

Dunaj, 3. novembra.

General Potiorek uradno razglašala: Še le danes je mogoče, da se uspeh, katerega so dosegle naše čete nad Srbi v pokrajini Mačva, natančno pregleda. V Mačvi se vojskujoča druga srbska armada pod poveljstvom generala Štepa Štepanoviča, ki je štela štiri do pet divizij, morala se je v divjem begu umakniti pred nami. Pri umikanju je moral sovražnik pustiti vojno gradivo vseh vrst ter tren na mestu, kamor so došli pozneje Avstrijci. Le na ta način se je posrečilo Srbom, da so se rešili. Naši so ujeli veliko število Srbov.

Sovražnik se na begu ni v svojih novih, v ozadju dobro pripravljenih postojankah ni ustavil in se postavil v bran. Srbi so se utaborili še le na južni hriboviti strani Sabca. Sabac so zavzele naše čete v noči od 1. na 2. november. Sovražnik se je v teh bojih zelo trdovratno branil, a brez uspeha.

Avstrijske čete na potu proti Valjevu.

Z bojišča, dne 2. novembra.

Naši so v pokrajini Mačva zasedli mesto Metkovič, ki je bilo dosedaj glavni zadržek našega prodiranja proti Valjevu. V boju za Metkovič, ki leži na severni strani železnice Lješnica—Sabac, so se Srbi trdovratno branili. Srbi so se umaknili s svojo glavno silo proti Valjevu.

„S temi „vragovi“ moramo zmagati!“

Pokrajina Mačva je do reke Jerez, ki izvira na južno-izhodni strani Lješnice (ob Drinu) ter se izliva pri Sabacu v Savo, popolnoma v naši posesti. Srbi so se do sedaj izredno junaško borili. Zakopani so bili v vseh postojankah v svoje betonske okope. Le z velikim naporom so naši prepodili sovražnike iz tehkih utrd. Dasiravno še imajo Srbi po številu vojaštva premoč nad našimi četami v Srbiji, se vendar morajo umikati pred nami. Kot vzrok tega umikanja se navaja dejstvo, da so razmere v Srbiji vedno žalostnejše. Posebno gladi prisili marsikatero srbsko četo, da se uda Avstrijem. Iz doseganjih naših uspehov je razvidno, da se Srbi pri Valjevu ne bodo mogli dolgo držati. Junaštvo naših čet je izredno veliko. Nek podmarsal se je izrazil: „S temi „vragovi“ moramo zmagati!“

Lovčen in Vrmač.

Spljetsko „Naše Jedinstvo“ priobčuje iz Kotora naslednjo, v Kotoru uradno pregledano brzojavko: 2 dni so Črnoгорci zastoj potkušaj bombardirati našo drago utrdbo Vrmač. Četudi je nešteto granat padlo v bližini in okrog nje, Vrmač je poosno odgovarjal s svojim ognjem in bilo je, kakor bi s svojimi streli hotel reči: „Pod avstrijsko zastavo sem in ostane nepremagljiv!“

Avstrijske mine v Donavi.

Sofija, dne 3. novembra.

V Vidinu (bolgarsko mesto ob Donavi) se je slišal od Donave sem strašen pok. Govori se, da so položili Avstrijci mine, da bi uničili ruske prevoze, ki so namenjeni za Srbijo.

Nemško-rusko bojišče.

Maribor, dne 4. novembra.

V bojih med nemškimi in ruskimi četami ob izhodno-prusko-ruski meji so ujeli Nemci v zadnjih treh tednih 13.500 Rusov. Številne ruske čete pa so dne 2. novembra udrele v prusko ozemlje pri Sztikelmenu izhodno od Goldapa v izhodni Prusiji. Rusi so imeli namen, prodreti nemško-hajsko črto. Nemci so ruski napad odbili.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 4. novembra.

Težišče vseh bojev na nemško-francoskem bojišču so sedaj srditi in nepopisno krvavi boji, ki se bijejo za zadnji košček Belgije ob severni francosko-belgijski morški obali v črti Nieuport—Ypres. Nemška armada hoče za vsako ceno spraviti pod svojo oblast vso belgijsko in severno francosko morško obalo od Nieuporta do Boulogne, da zabrani izkrcanje angleških čet ob tej obali. Toda tudi angleško-belgijsko-francoske čete zastavljajo vse svoje sile, da se Nemci ne polaste te velevažne morske obali. Boji, ki se bijejo na tem ozemlju, so tako srditi in krvavi, da prekašajo glede velikega števila človeških žrtev vse dosežanje najkrvavejše boje, kolikor jih pozna svetovna zgodovina. Nemške čete napredujejo v teh bojih polagoma, toda stalno. Tudi na ostali bojni črti ob reki Aisne, in sicer med Soissonsom in Reimsom, je nemška armada pognala Francoze čez reko Aisne, kar je v vojaškem oziru velike važnosti.

Rusko-turško bojišče.

Turčija napove Rusiji vojsko.

Dunaj, 3. novembra.

Kakor se čuje, je včeraj podala turška vlada Rusiji uradno napoved vojske. (Ta vest ni uradno potrjena.)

Turški poslanik zapusti Petrograd.

Petrograd, 3. novembra.

Ruska vlada je turškemu poslaniku izročila potne liste.

Turčija odpoklicala svoje poslanike iz sovražnih držav.

Carigrad, 3. novembra.

Turška vlada je odpoklicala vse svoje poslanike iz Londona, Pariza, Petrograda in iz Srbije.

Med Srbijo in Turčijo vojno stanje.

Carigrad, 3. novembra.

Srbski poslanik Nenadović je zahteval svoje potne liste in odpotoval iz Carigrada. Prekinjenje diplomatskih odnošajev med Turčijo in Srbijo se je izvršilo na podlagi spomenice, katero je izročil srbski poslanik turški vladi in v kateri izjavlja srbska vlada, da so diplomatske zveze preklnjene, in zahteva za poslanika in poslaniško osebje potne liste. Srbski poslanik je odpotoval danes zjutraj čez Deđeagač in Solun v Niš.

Crnagora, Japonska in Belgija napovedale Turčiji vojsko.

Rotterdam, 3. novembra.

Kakor poroča list „Londoner News“, so Crnagora, Japonska ter belgijska vlada, ki se nahaja sedaj v francoskem mestu Havre, izjavile, da se nahajajo odslej s Turčijo v vojnem stanju.

Turki korakajo proti Egiptu.

Aleksandrija, dne 3. novembra.

Proti egiptovski meji korakajo močne turške bojne sile.

Egiptovski kedi v Angliji.

London, dne 3. novembra.

Turški poslanik je izročil angleški vladi ultimatum (zadnji predlog za sporazum) egiptovskega kedi, ki zahteva, da se angleške čete takoj umaknejo iz Egipta.

Razne novice.

* V okrambo lavantinske duhovščine. Vodstvo obrambnega društva za duhovnike lavantinske školije je dobilo od preč. kn.-šk. sekovskega ordinariata v Gradcu ta-le dopis: „Zoziram na ulogo z dne 16. septembra t. l. se naznanja, da kn.-šk. sekovski ordinariat obžaluje članek prof. dr. Udeja, ki je izšel dne 1. septembra 1914 v „Bonifatius-Korrespondenz“ in da bo ukrenjlo, kar je potrebno, da bo imenovani zopet popravil storjeno krivico.“

* Duhovniška vest. Č. g. Anton Somrek, začasniki kaplan v Rušah, pride za kaplana v Veienje; č. g. Anton Zupanič, kaplan pri Sv. Andražu v Slov. gor., je prestavljen v Loko pri Zidanem Mostu.

* Odlikovanje. Gospod nadžupnik Fr. Korošec pri Sv. Križu tik Slatine je dobil dragozredni častni znak (križec) za zasluge Rudečega križa. Pred več tedni je namreč daroval za isti križ vložno knjižico kozjanske hranilnice, vredno 1035 K, in je postal tudi pospeševatelj Rudečega križa. V zahvalo za vložko odlikovanje je zdaj daroval 300 K ukajšnjemu klubu „Božičnica“ za uboge šolarje za obleko otrokom onih očetov, ki so zdaj na vojski.

* Mariborski odvetniki. Ker se nahajajo dr. Jos. Leskovar na bojnem polju, ga nadomestuje odvetnik dr. Vladimir Sernee, ki ima svojo odvetniško pisarno na oglu Viktringhof-ove in Edmud Smid-ove ulice.

* Izpred deželnoobrambnega sodišča. Izpuščen je bil, kakor se poroča iz Gradca, Ignacij Kosi, ekonom v Celju, in sicer brez zasljanja.

* Izpred kazenskega sodišča. V torek, dne 3. novembra, se je vršila pri okrajnem sodišču v Mariboru kazenska razprava proti gospoj Karolini Mützel, soprogi upokojenega c. in kr. majorja. Tožil jo je tukajšnji odvetnik dr. Vladimir Sernee radi tega, ker ga je imenovala v pogovoru z gđ. Volčičevo „lopova“, svinja, srbskega špijona“ in trdila, da je prišel dr. Sernee v preiskovalni zapor k vojnemu sodišču v Gradcu radi tega, ker se je dal uporabiti za srbsko špijonažo in dostavila, da ta lopov (dr. Sernee) ne bo ušel zasluženi kazni. Dr. Sernee je povdarjal v obtožbi, da sploh nobenega Srba ne pozna, da ni bil nikoli v svojem življenju niti posredno niti neposredno v nobeni zvezi s Srbijo, da niti ustmeno niti pisмено ni občeval z nobenim Srbom itd. Obtoženka, ki sama ni prišla k razpravi, je podala po svojem zagovorniku zagovor, da je le splošno obsojala protiaustrijsko početje, da pa njene opazke niso bile naperjene proti dr. Sernecu, ki ga osebno sploh ne pozna. Dokaza resničnosti svojih obdolžitvev obtoženka niti poizkusila ni doprinesti. V ostalem je prosila milosti, češ, da je zelo bolelna in razburljena. Ker je pričla gđ. Volčičeva potrdila v celnem obsegu obtožbo, je bila obso-